

Asociația pentru Drepturile Omului

Lex 21

Eroii în ALB

Bălți, 2023

DISCLAIMER

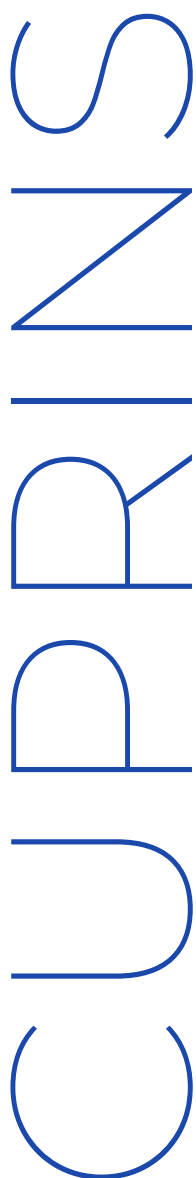
Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a Asociației pentru Drepturile Omului Lex XXI și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of the Association for Human Rights Lex XXI and do not necessarily reflect the views of the European Union.

Finanțat de
Uniunea Europeană

01.

Despre Sindicat

02.

Aliona Țurcan

03.

Liliana Tipa

04.

Gheorghe Brânda

05.

Marcela Snegur

06.

Marc Godorog

07.

Andrei Matvievschi

Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” este un sindicat din Spitalul Clinic Bălți, înregistrat oficial ca organizație non-profit la 12 august 2020 de către un grup de medici nemulțumiți de modul în care le-au fost apărute drepturile, mai ales în perioada pandemiei.

Scopul Sindicatului „Susținere” este de a obține realizarea progresivă a dreptății sociale și a demnității de muncă a medicilor din Spitalul Clinic Bălți, prin apărarea și promovarea drepturilor lucrătorilor medicali și prin crearea unui mediu sigur pentru acești lucrători, în care drepturile lor sunt respectate și interesele lor sunt promovate la toate nivelurile.

Sindicatul Lucrătorilor Medici „Susținere” este primul sindicat alternativ independent în domeniul medicinei lansat în Moldova. Acesta este angajat în acordarea de consultații juridice pentru lucrătorii medicali și în reprezentarea intereselor angajaților medicali în instanță. În plus, Sindicatul organizează în mod constant cursuri de formare și consolidare a capacităților pentru membrii săi. Nu în ultimul rând, „Susținere” a fost implicat direct în dezvoltarea unor investigații jurnalistice serioase legate de abuzuri, corupție și încălcări ale drepturilor omului în sistemul medical.

ALIONA ȚURCAN

Interviu cu Aliona Țurcan - asistentă medicală șefă
la Centrul Sf. Panteleimon din Bălți, membră a
Sindicatului *Susținere*

- V-ați dorit să deveniți lucrător medical încă din copilărie?

În copilărie mi-am dorit mult să devin profesoară. Dar, odată ce părinții au insistat ca în familie să existe un medic, când am absolvit 8 clase (cum se făcea atunci), cu suportul părinților mi-am ales profesia de asistentă medicală, cu condiția să merg mai departe la Institutul de Medicină. Pentru că în ultimul an de curs a decedat tata, nu am putut să fac Institutul fiindcă trebuia să am grijă de mama. Dar nu îmi pare rău și nu regret că am ales această profesie. Chiar sunt mândră că am ales-o. Pentru că mă dăruiesc oamenilor, mă dedic, ajut, pot să fac mult mai multe. Singurul regret e că nu am ajuns la Institut.

Medicina e despre îndrumarea oamenilor, nu numai prin medicament. În medicină nu tot timpul are efect injecția pe care ai administrat-o. Uneori poți să iei durerea unui pacient vorbind cu el ori cu ea.

Foarte mult depinde și de colectivul în care activezi. Eu am avut noroc că în anii 90 m-am angajat în secția pneumologie, în care am avut niște medici, șefi de secție foarte deștepți. Ne-au învățat și cardiograma a face, deși asta nu e în competența noastră. Datorită lor, am aflat și asimilat lucruri pe care și medicii le făceau. Chiar dacă era o perioadă dificilă în acei ani, ne-au învățat și convorbirea cu pacientul (cum să îl asculți, înțelegi). Lucrul ăsta m-a ajutat enorm în 32 ani de activitate, începând de la o soră de rând la asistentă șefă pe departamente (departamentul fizio-pneumologic de la Bălți, Unitatea Primirea Urgențe). Acum sunt asistentă șefă la centrul Sf. Panteleimon.

Medicina e
despre
îndrumarea
oamenilor, nu
numai prin
medicament.

ALIONA ȚURCAN (II)

Interviu cu Aliona Țurcan - asistentă medicală șefă
la Centrul Sf. Panteleimon din Bălți, membră a
Sindicatului *Susținere*

- Cum arată o zi tipică din viața dumneavoastră?

O zi cu foarte multă energie folosită. Zilnic mă scol la jumătate la șase. Beau cafeaua, iau genata și la jumate la opt sunt la serviciu. Chiar aseară îi spuneam vecinei – eu sunt ca la armată. Aranjez tot la serviciu, ca să fie în ordine. Acasă ca acasă – muncă, vorbă, etc. Uneori, nici nu am timp să îmi văd familia, pentru că sunt mai mult ocupată cu lucrul, mai ales pe vreme de pandemie. Pentru mine zilele sunt foarte scurte. Atunci când nu reușesc să fac ce am făcut, zilele par și mai scurte. Duminica pot să mă mai relaxez.

- Ce faceți în timpul liber?

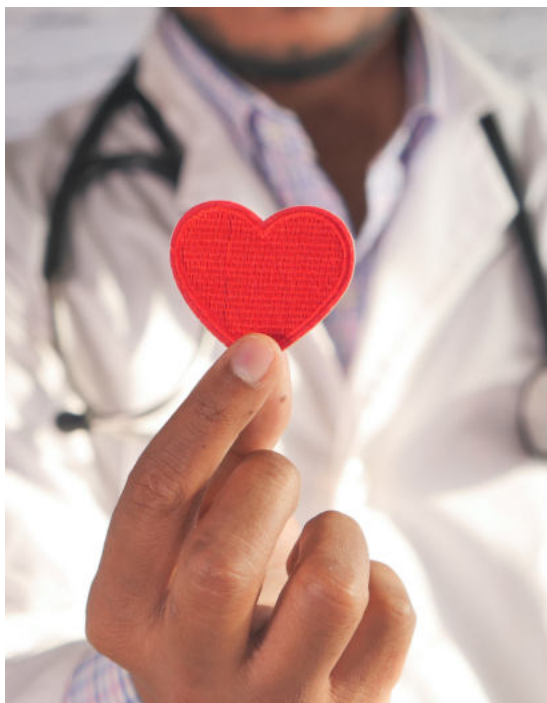
Iubesc să pregătesc bucate care îmi plac mie. De ce? Pentru că, de obicei, în familie fiecare are dorința lui. Când am o zi liberă și sunt bine-dispusă, iubesc să gătesc ceva ce îmi place mie. Mai mult dulciuri.

- Cum v-ați descrie în 3 cuvinte?

Năstrușnică, cu ambiții, și iubitoare de familie. Eu foarte mult îmi iubesc familia. Feciorul și soțul. Eu aș da tot ce e mai bun pentru ei. Dragostea de familie e cea mai frumoasă dragoste de pe pământ. Sunt cam repezită, și vreau să îmi ating toate obiectivele. Și tare mult îmi place dreptatea și sinceritatea omului. Mai bine îmi spui adevărul crud decât să mă minți dulce.

- Cât de importantă este dragostea unui lucrător medical față de oameni?

Dragostea de pacient trebuie să fie prezentă permanent, indiferent de cum e îmbrăcat, de unde vine. Medicina cere multă dragoste, responsabilitate, și atenție totală față de pacient. Când treci de pragul instituției, înapoi acasă, trebuie să dai dragoste soțului, copilului, etc. Însă la lucru, toată atenția trebuie acordată pacientului. Nu poți să faci două lucruri concomitent.

”

Dragostea de
pacient trebuie
să fie prezentă
permanent,
indiferent de
cum e îmbrăcat,
de unde vine.

ALIONA ȚURCAN (III)

Interviu cu Aliona Țurcan - asistentă medicală șefă
la Centrul Sf. Panteleimon din Bălți, membră a
Sindicatului *Susținere*

- V-a fost greu să separați viața personală de cea profesională?

Pe parcursul vieții, toate se așază la locul lor. Depinde mult și de oamenii de alături. Mult înseamnă și înțelegerea familiei. Dacă soțul și copilul înțelege de ce nu dormi acasă, spre exemplu. Înainte, 24 ore eram în tură, nu eram acasă. Mai mulți ani am petrecut în instituție decât acasă, mai ales când era insuficiență de cadre medicale și lucram 24 ore non-stop. Atunci, înțelegerea familiei era primordială.

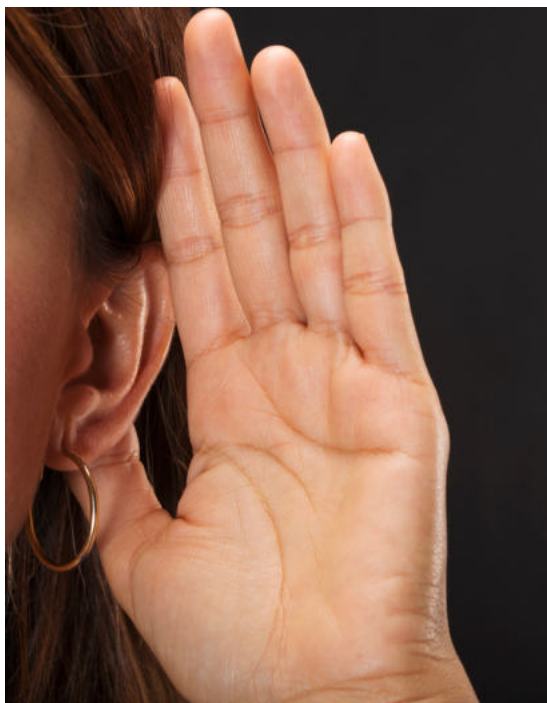
- De ce ar avea nevoie sistemul medical din Moldova?

Calitatea muncii se începe de la condițiile de muncă. Dacă într-o instituție medico-sanitară nu există aparataj, reparație, perfecționarea și specializarea lucrătorilor medicali, atunci nu faci nimic, nu ai cu ce face. Aparatajul medical e extrem de important.

Nu poți într-un dezastru (la Unitatea Primire Urgențe, unde lucram, nu exista nici măcar un WC pentru pacienți) să oferi sprijin medical pacienților. Ca să dai pacienților, trebuie să ai (aparataj, etc). Acum, odată cu pandemia, s-a mai adus aparataj.

- Cum vă confrunțați emoțional cu suferința pacienților?

Uneori, mă duc acasă gândindu-mă la cazuri diferite. Și mă gândesc cum aș putea să îi ajut. Tot timpul, chiar și acasă, și la serviciu, mă strădui cât de puțin să ajut. Ca omul să simtă această dragoste. Și apoi omul e mulțumit. Asta foarte mult înseamnă, când nu respingi pacientul. Când stai de vorbă cu el, îl întrebi ce îl doare, cum îl poți ajuta. Totul depinde de socializare. Dacă zici „ei, a venit și asta pe capul meu și nu știu ce vrea”, pacientul va fi alienat. E important să ascultăm. Noi foarte des suntem ocupați și nu avem timp să ascultăm persoana până la sfârșit.

”

Noi foarte des
suntem ocupați
și nu avem timp
să ascultăm
persoana până
la sfârșit.

ALIONA ȚURCAN (IV)

Interviu cu Aliona Țurcan - asistentă medicală șefă la Centrul Sf. Panteleimon din Bălți, membră a Sindicatului *Susținere*

- Cum ați aprecia eficiența Sindicatelor lucrătorilor medicali din Republica Moldova?

Sunt membră a sindicatelor de 32 ani. Eu nu am scris în acei ani cerere să fiu membră. Am devenit membră automat, peste noapte. În 32 ani de sindicate, nu am avut o foaie la tabără pentru copii, nu m-am odihnit eu nicăieri. Ni s-a dat un cadou de Anul Nou pentru copii. Și atât. Acele sindicate nu s-au implicat niciodată să ne apere drepturile. Dimpotrivă, ei au lucrat mână la mână cu administrația. Și tot ce au făcut au făcut pentru binele lor. Chiar și la Ziua Lucrătorului Medical, la Bălți se ofereau 300 lei pentru 80 lucrători. Din acei bani, cumpăram câte un ceainic. Nu s-au făcut ședințe comune în care să se discute problemele. La Bălți, dna Aliona Calistru (șefa sindicatului), nu s-a implicat în absolut nimic. Eu cred că administrația spitalului și sindicatul nu trebuie să se împreuneze.

Ei trebuie să stea la o masă, dar doar ca să ducă tratative în interesele medicilor. Pe o notă mai pozitivă, datorită Sindicatului SUSTINERE (deși fiecare membru al Sindicatului e presat și discriminat), lucrurile au început să se miște din loc. Acest sindicat trebuie menținut și susținut. Angajatul trebuie să decidă la care sindicat vrea să adere. Noi trăim într-o țară liberă.

- Ce mesaj ați transmite lucrătorilor medicali?

Le doresc multă sănătate, răbdare. Să meargă înainte, cu capul sus, pieptul înainte. Să nu cedeze. Să nu aibă frică de administrație. Noi avem drepturi și libertăți pe care trebuie să le folosim. Să nu ne lăsăm umiliți. Să mergem până la urmă. Doar așa, ar funcționa altfel sistemul medical din Moldova. Noi ne-am învățat să cedăm, să nu cerem. NU. Trebuie să ținem piept la tot și să mergem până în pânzele albe. Așa vom câștiga încrederea cetățenilor și vom crea un sistem medical prosper. Și să fim optimiști.

Eu cred că
administrația
spitalului și
sindicatul nu
trebuie să se
împreuneze.

LILIANA TIPA

Interviu cu Liliana Tipa - medic reabilitolog, membră a Sindicatului *Susținere*

- Ce anume v-a motivat să alegeți domeniul medical?

Să devin lucrător medical am vrut încă din copilărie. Dar motivarea au fost părinții, care tot timpul au vorbit frumos, cu respect, față de lucrătorii medicali. Fiind la sat, în raionul Soroca, cel mai important om de acolo era medicul. Toate problemele se rezolvau de medic. Părinții mei, la fel, au fost lucrători medicali, farmaciști, și eu știam, din copilărie, că vreau să devin și eu lucrător medical. Niciodată nu mi-aș fi dorit să devin altcineva, și nici nu mi-aș fi închipuit, după atâția ani, să fi devenit altcineva.

- Ați regretat vreodată că ați devenit lucrător medical?

Niciodată nu mi-aș fi imaginat ce aș fi putut face, în afară de profesia de medic. Indiferent de greutate, profesia de medic e locul unde mă simt acasă.

- Ne puteți povesti mai multe despre specialitatea dumneavoastră?

Sunt medic reabilitolog. În cadrul acestei specialități, pacientul deja și-a rezolvat problema. Spre exemplu, și-a făcut deja operația chirurgicală. Dar, pentru anumiți pacienți, este complicată perioada de reabilitare. După anumite cazuri, spre exemplu după un accident cardiovascular, pacientul are dificultăți de a se întoarce în societate (dificultăți în mers, vorbit). Aici intervine specialitatea mea.

Eu conduc o echipă formată din un medic reabilitolog, psiholog, logoped, specialist în terapie ocupațională, lucrători specializați în fizioterapie, masaj, etc. Ajutăm pacienții să ducă un mod de viață cât mai aproape de cel până la operație, traumă, etc. Într-o zi, avem circa 12 pacienți. Majoritatea pacienților sunt cei care au suportat accidente cardiovasculare ori vasculare. Acești pacienți au nevoie de suport și îndrumare în cum să-și continue mai departe viața.

”

Indiferent de
greutăți, profesia
de medic e locul
unde mă simt
acasă.

LILIANA TIPA (II)

Interviu cu Liliana Tipa - medic reabilitolog,
membră a Sindicatului *Susținere*

- Cum arată o zi tipică din viața dumneavoastră profesională?

Totul depinde de unde activezi. Acum activez la Magnific Nord. La ora 8 dimineața începe serviciul, iar apoi urmează lucrul cu pacienții. Încerc să înțeleg problema lor, să îi ajut, să le dau indicații și recomandări. Asta durează pe parcursul întregii zile.

- Care sunt, pentru dvs., avantajele și dezavantajele profesiei de lucrător medical?

Avantajul cel mai mare al acestei profesii este satisfacția. Ca medic, într-adevăr ajuți un om, poți chiar să îi salvezi uneori viața. Este o satisfacție deosebită. Ca dezavantaj, pot numi riscul la care e supus fiecare lucrător medical. În joc e viața omului. Orice greșeală poate costa foarte scump și poate avea urmări dezastruoase.

- Care credeți că sunt cele mai mari probleme ale sistemului medical din Moldova astăzi?

Sistemul nostru medical este greu accesibil pentru pacienți. Lucrând în sistem, poate nu ne dăm seama de acest lucru. Dar pentru omul de rând, este foarte complicat (dacă ai o problemă – te adresezi la medicul de familie. Apoi stai în rând să faci niște investigații. Doar în urgențe, problema se rezolvă mai ușor). Altă problemă e timpul foarte scurt disponibil pentru pacient.

Noi, ca medici, nu avem suficient timp pentru a pătrunde în esența problemelor, pentru a discuta cu pacienții. Pentru pacient e foarte important să discutăm cu el, să îl ascultăm. Dar noi avem un milion de hârtiuțe de completat. E problema sistemului, nu a medicilor. Educația, cultura medicilor tot rămâne a fi o problemă. Mulți medici așteaptă o mulțumire de la pacienți. Nu știu de unde s-a luat această tradiție.

Ca medic, într-adevăr ajuți un om, poți chiar să îi salvezi uneori viața.

LILIANA TIPA (III)

Interviu cu Liliana Tipa - medic reabilitolog, membră a Sindicatului *Susținere*

Probabil din perioada sovietică. Eu, ca medic, mă simt umilită când un pacient, o bunică de la țară, se simte obligată să îmi dea 10, 20, 50 lei. O altă problemă este comunicarea dintre administrație și lucrătorii medicali. Administrația nu acceptă inițiative, nu acceptă să audă problemele medicilor. De asemenea, pe alocuri, nu sunt suficiente medicamente în staționar, și nu avem echipamentul necesar. Uneori, pacienții sunt constrânși să meargă și să-și procure ei singuri careva medicamente vitale. Sunt foarte multe probleme în sistemul medical.

- Cât de importante sunt dragostea, empatia și compasiunea la locul de muncă, în cazul profesiei dumneavoastră?

Aceste calități sunt nu doar importante, dar strict necesare când lucrezi cu oamenii. Oamenii sunt foarte deosebiți, trebuie să îi înțelegi, dar și să accepți foarte multe.

- Care este starea sindicatelor lucrătorilor medicali în Republica Moldova?

Noi nu prea avem sindicate în adevăratul sens al cuvântului. Sindicatul Sănătate din cadrul Spitalului Clinic Bălți a fost, mai degrabă, o armă care se întorcea împotriva lucrătorului medical. Era folosit de administrație pentru a suprima lucrătorii medicali. Pentru a-l face pe lucrător medical să meargă în direcția dictată de administrație. Niciodată acel sindicat nu a mers împotriva administrației.

- Cum v-ați descrie în 3 cuvinte? Ce iubiți să faceți în timpul liber?

Îmi place să mă ocup cu plantele. Colecționez plante. Îmi place să cunosc lucruri noi. Tot timpul, în careva situații, dacă ceva nu cunosc, mă strădui să aflu aceste lucruri, să învăț, să fac un curs nou. Acum termin masteratul în malpraxis la Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj, România.

Oamenii sunt
foarte deosebiți,
trebuie să îi
înțelegi, dar și să
accepți foarte
multe.

GHEORGHE BRÂNZA

Interviu cu Gheorghe Brânza - medic, director al Spitalului Clinic Bălți

- Cum ați decis să deveniți lucrător medical?

Îmi place să lucrez cu oamenii. A fost o încercare la Colegiul de Medicină după clasa a 11-a. Mi-a plăcut în timpul colegiului și am mers mai departe la universitate, rezidențiat și acum și masterat. Dar nu era o pasiune din copilărie. Pofta a venit mâncând.

- De câți ani activați în domeniu?

După colegiul de medicină, din 2006, am activat ca asistent medical și felcer la ambulanță. Din 2012, deja fiind rezident la Bălți, continuam să activez ca felcer și manager la o companie particulară. Din 2015, având dreptul de practică, fiind în anul 3 la rezidențiat, am fost angajat prin cumul ca medic rezident în secția Terapia Extensivă a Spitalului Clinic Bălți.

- Ați regretat vreodată că ați devenit lucrător medical?

Nu, absolut nu.

- Cum arată o zi din viața dumneavoastră profesională?

Dimineața, la 07:00 mă trezesc. Ziua la 8:00 începe cu verificarea poștei, semnarea facturilor electronice care au parvenit din ziua precedentă. Apoi, urmează semnarea ordinelor interne, proceselor verbale, avizarea protocoalelor clinice instituționale, semnarea facturilor fizice (banii intrați în casă pe ziua curentă), semnarea foilor de parcurs la șoferi, oferirea de răspunsuri către minister & companii de asigurări, semnarea transferurilor.

Cu acceptarea facturilor e mai simplu; eu deschid, verific dacă real am primit marfa, medicamentele, produsele alimentare, etc, și le accept. Nu mai aștept semnătura contabilului ca în cazul transferului, unde contabilitatea are a doua semnătură. În felul acesta, eu știu ce intră și pleacă din instituție, care e fluctuația banilor, câți bani ne-au venit din contractele de la AMSA, de la Centrul de Sănătate, etc. Asta se întâmplă zilnic.

Pofta a venit
mâncând.

GHEORGHE BRÂNZA (II)

Interviu cu Gheorghe Brânza - medic, director al Spitalului Clinic Bălți

- A fost dificilă tranziția de la medic la manager de instituție medicală?

Da. La început credeam că va fi o rutină. Nu a fost rutină – a fost greu. Contabilitatea, e-factura, au fost pentru mine ceva foarte nou. Acum m-am obișnuit. Mai sunt și divergențe la capitolul de fișa de post. În Moldova, în anul 2023, ca să fii manager de instituție medicală nu este necesar să fii medic. Poți să ai oricare studii superioare dar, dacă ai master în sănătate publică, poți aplica la oricare post managerial. Însă, în fișa de post, sunt prezente o sumedenie de sarcini medicale.

Deci, guvernul a ajustat legea la etapa de concurs, dar nu a ajustat și sarcinile de serviciu. Eu sunt medic, cu asta mă descurc. Dar dacă eram economist, ajungeam într-o situație penibilă. Pentru colegii mei care nu sunt din medicină (am colegi din economie, alte domenii), este foarte greu să facă față. Sperăm să fie ajustată curând fișa de post a managerului.

- Care sunt avantajele și dezavantajele profesiei de lucrător medical?

Avantajul cel mai mare este că în orice clipă poți să îți ajuți medical familia. Nu mai ai frica că iată copilul sau nepotul are temperatura de 37.2 la un anșor. Ca medici, înțelegem toate etapele vieții unui copil: când încep să crească dinții, că au 3-4 episoade de viroză pe an, etc. La vârstnici, înțelegem că mai sunt salturi hipertensive sau alte boli cornice. Din acest punct de vedere, avem o liniște psihologică pentru că știm cum să acționăm în diferite cazuri medicale.

Minusuri sunt epuizarea fizică și psihică, pentru că avem insuficiență de cadre pe tot teritoriul Republicii Moldova. Toți medicii activează nu numai pe o normă, dar mai cumulează încă până la o normă. În medicină, conform convenției de ramură a sindicatelor, se permite cumulearea până la încă un salariu. Respectiv, există mult surmenaj.

Avem
insuficiență de
cadre pe tot
teritoriul
Republicii
Moldova.

GHEORGHE BRÂNZA (III)

Interviu cu Gheorghe Brânza - medic, director al Spitalului Clinic Bălți

- Care este starea sindicatelor lucrătorilor medicali în Republica Moldova?

Anterior, fiind angajat la Spitalul Clinic Bălți și director la Spitalul Raional Glodeni, am observat cum șefa sindicatelor în ambele spitale era, de fapt, șefa secției consultative. Asta înseamnă că angajații ei nu pot să se plângă la sindicate. Nu au cui. În opinia mea, asta este o lacună în legea sindicatelor, or aceasta nu interzice unui șef de secție să devină și șef de sindicat. Eu am să ridic această întrebare. Nu poate fi același om pe 2 scaune, ambele de conducere.

- Cum v-ați descrie în 3 cuvinte și ce iubiți să faceți în timpul liber?

Sunt perfecționist. Surmenajul mă face să fiu arogant, doar pe alocuri. Dar sunt și răbdător. În timpul liber, am o pasiune încă de la colegiul de medicină. Îmi plac automobilele. Cumpăr câte un automobil vechi, nimic, și îl restaurez. În timpul meu liber, îmi place să fiu printre automobile.

- Ce ați schimba la sistemul medical din țara noastră?

Aș ajusta listele la rezidențiat conform necesităților reale ale instituțiilor publice. Acum, la noi este în vigoare sistemul informațional electronic al resurselor umane. Conform acestui sistem, putem vedea câți medici avem în țară. Dacă examinăm atent acest sistem, am înțelege că avem suficienți pediatri pe țară, pe când nu ne ajung deloc oftalmologi. Cu toate acestea, în fiecare an, avem grupuri de câte 5-10 rezidenți în secțiile de oftalmologie, dar nouă ne trebuie măcar 50.

- Care este importanța empatiei și compasiunii la locul dumneavoastră de muncă?

Compasiunea este super importantă în medicină, îndeosebi în specialități precum îngrijirea paliativă, boli cronice, reabilitare, unde ne întâlnim cu pacienți oncologici, cu speranță de viață poate chiar sub 12 luni. Este foarte important să înțelegem starea acestor oameni.

”

Compasiunea
este super
importantă în
medicină.

MARCELA SNEGUR

Interviu cu Marcela Snegur - asistentă medicală, membră a Sindicatului *Susținere*

- Cum ați ales domeniul medicinei?

În afară de medicină, nu mi-a plăcut niciodată nimic în viață. Din copilărie știam că voi ajunge lucrător medical. Eu nu pot trăi fără medicină.

- Ați regretat vreodată că ați devenit lucrător medical?

Nu am regretat niciodată. Am regretat doar că nu am mers mai departe și nu am terminat Facultatea de Medicină. În rest, medicina mi-a plăcut toată viața.

- Care sunt, în opinia dvs., avantajele profesiei de lucrător medical?

Ce poate fi mai frumos decât să îi dăruiești unui om sănătate și să ai grijă de el?

- Și dacă vorbim despre dezavantaje?

În medicină, nu poate fi vorba despre dezavantaje. Da, e dedicație totală, oboseală – dar asta e o plăcere (pentru mine personal).

- Cum arată o zi din viața dumneavoastră profesională?

24 ore de plăcere. Acorzi și acorzi ajutorul medical. Când faci asta cu plăcere și dăruire de sine, și știi că omul va fi bine, ziua devine doar plăcere.

- Care credeți că sunt cele mai mari probleme din sistemul medical din Moldova?

Aș schimba foarte mult la sistem. În primul rând, transparența. În al doilea rând, atitudinea personalului medical față de medicină. În medicină, dacă nu te dedici totalmente, nici nu ai ce căuta acolo. Așa cred eu. Aș schimba salariile, clar lucru. Dar și atitudinea șefilor față de noi, pentru că și noi avem aceeași oboseală și dăruire. Și condițiile pentru medici și pacienți le-aș schimba (instrumentare, echipament, săli, aerisirea, viziune). Noi lucram la niște lămpi la care nu se vedea nimic. Noi încă lucrăm cu aparataj din Uniunea Sovietică. Instrumentarea chiar lasă de dorit în Republica Moldova.

”

Ce poate fi mai frumos decât să îi dăruiești unui om sănătate?

MARCELA SNEGUR (II)

Interviu cu Marcela Snegur - asistentă medicală, membră a Sindicatului *Susținere*

- Ce ne puteți spune despre sindicatele medicale din Moldova?

M-am adresat la Sindicatul Sănătate din cadrul Spitalului Clinic Bălți după 4 ani de activitate, și așa și nu am mai găsit pe nimeni în sindicat. Nu m-au ajutat niciodată. Sindicatele nu au făcut niciodată pentru mine personal ori pentru colegile mele absolut nimic. De asta, am fondat sindicatul nostru, sindicatul SUSTINERE, ca să facem măcar ceva. Cum s-a format sindicatul nostru, cei din administrație au început a crea condiții de lucru mai decente pentru noi. Doar după ce a apărut sindicatul nostru. Probabil pentru că au simțit puțină concurență. Abia după asta am cunoscut la față șefa celui alt sindicat.

- Care este importanța empatiei și compasiunii la locul dumneavoastră de muncă?

Asta este esența profesiei noastre.

- Ce faceți în timpul liber și cum v-ați descrie în 3 cuvinte?

În timpul liber, medicina pe care nu reușesc să o fac la spital, o fac acasă. La fel, iubesc călătoriile. Ne străduim în fiecare weekend să plecăm la Nistru.

Îmi place mult și Asia. Încercăm să plecăm acolo o dată pe an.

Am și un motan, Tom. Îi zic jduncik, pentru că mă așteaptă permanent acasă. Cât despre 3 cuvinte, sunt permanent cu bătaie de cap. Glumesc. Sunt dornică de viață. Parcă nu îmi ajunge, parcă nu trăiesc destul, nu fac destul. Sunt și un pic zăpăcită.

”

Sunt dornică de
viață. Parcă nu
îmi ajunge,
parcă nu trăiesc
destul.

MARC GODOROG

Interviu cu Marc Godorog - lucrător medical, membru al Sindicatului *Susținere*

- Cum ai ajuns să faci medicină?

Medicina pentru mine întotdeauna a fost și va fi un lucru nemaipomenit care apără, stimulează și repară sănătatea omului. Totodată, medicina e un domeniu dificil, dar și care te umple de o energie specifică și îți dăruiește o satisfacție bubuitoare. Încă de mic copil visam să fiu un om de folos pentru societate și, cu timpul, am ales anume acel Halat Alb cu ecuson, în care lumea caută să citească numele și prenumele meu.

Medicina necesită multă muncă și o grămadă de sacrificii cum ar fi prietenii, familia, timpul personal în care meriți să te relaxezi dar în care pot apărea iarăși careva probleme legate de serviciu. Am ales acest domeniu numai din motiv că sunt un om cu ambiții care are puterea și dorința să lupte cu durerea omenească foarte bine, știind faptul că viața și sănătatea este un dar, care trebuie APĂRAT.

- Cum arată o zi din viața ta profesională ?

Mereu încerc să plec la serviciu super odihnit și în apele mele. Activând în secția Unitatea de Primiri Urgențe, trebuia să fiu mereu odihnit venind la lucru, unde activam 24 de ore și alergam câte 18/20 km pe tură, rapid ca racheta.

La început, am întâmpinat ceva dificultăți fiind tânăr specialist dar, cu timpul, m-am adaptat și am făcut față cerințelor. Mult m-au stimulat colegii care mi-au devenit prieteni, cu care am studiat chiar împreună ca pe urmă să facem un lucru atât de frumos pentru societate. Lor le spun un Mare Mulțumesc!

Activitatea de medic e grea și ziua, și noaptea, or pacienții nu decid când să se adreseze: o dată cu răsăritul sau cu apusul. Noi doar trebuie să ne îndeplinim activitatea cu multă-multă atenție și dăruire, indiferent de oră.

Medicina îți
dăruiește o
satisfacție
bubuitoare.

MARC GODOROG (II)

Interviu cu Marc Godorog - lucrător medical, membru al Sindicatului *Susținere*

- Cum te-ai descrie în trei cuvinte?

Adaptabil - mereu am știut asta în adânc, reieșind din toate situațiile în care m-am aflat de stres, panică sau orice altă situație, să zicem așa mai dificilă.

Sincer - nu îmi pot permite să mă joc cu viața cuiva. Respect la rândul meu sinceritatea și cred că multe persoane din jurul meu au observat această calitate a mea.

- Ce faci în timpul liber?

Timpul liber este un subiect la care, din păcate, permanent nu îmi ajungea timp, fiind nevoit să muncesc paralel la două sau chiar și la trei locuri de muncă. Din sport, iubesc foarte mult tenisul de masă, și foarte mult îmi place să înot. Înotul mă aduce mereu în formă. Natura este un lucru care mă frappează mult, locurile frumoase și pline de verdeață mă calmează.

- Ce poți spune despre responsabilitatea medicului față de pacient?

Dacă vorbim despre responsabilitatea medicului față de pacient și a pacientului față de sine însuși și de procesul curativ, sigur că responsabilitatea medicului trebuie să fie de cel mai înalt nivel. Medicina mai trebuie să fie și o pasiune a medicului, nu doar un serviciu de la care a luat geanta și a plecat. E nevoie de multă grijă și atenție, și mai consider că dacă un medic a pierdut acest interes față de pacient, logic ar fi ca acel medic să piardă și această carieră și să nu pună în pericol vieți omenești.

Căci cel mai important este să nu dăunăm, să nu facem mai rău decât era. Responsabilitatea pacientului poate fi diferită, dar asta nu înseamnă că și a noastră, drept lucrători medicali, poate varia. Noi nu alegem drept pacienți doar pacienți responsabili, ci tratăm cu grijă fiecare pacient care ne vine în cale!

”

Trebuie să
tratăm cu grijă
fiecare pacient
care ne vine în
cale.

ANDREI MATVIEVSKI

Interviu cu Andrei Matvievschi - medic, membru al Sindicatului *Susținere*

- Cum ați decis să deveniți lucrător medical?

În copilărie aveam un calendar. După fiecare lună, rupeam o filă. Pe partea opusă a acestor file erau diferite texte din astrologie, culinărie, etc. Într-o zi, am citit în acel calendar că zodia mea e potrivită pentru trei profesii, una dintre care era profesia de medic. În clasa a noua, era un concurs la Universitatea de Medicină. Am participat: am rezolvat probleme și le-am transmis prin poștă. Atunci am înțeles cât de pasionat eram de acea profesie.

La Universitatea de Medicină nu am fost accepta. Am învățat alte profesii, apoi câțiva ani am lucrat în diferite munci, acasă și peste hotare. Dar, până la urmă, am decis să mai încerc o dată calea medicinii. Am devenit masor, apoi am făcut Colegiul Medical. Mai pe urmă, am plecat iarăși peste hotare, am revenit înapoi acasă, și abia apoi am fost admis la Universitatea de Medicină. Mie mi-e interesantă psihiatria.

E foarte interesant să vezi oamenii înăuntru, cum gândesc. Trebuie să știi și psihologie, dar și să poți aplica experiența nu doar din viața proprie, dar și din viața altor persoane. Psihiatria e un obiect foarte complicat. La universitate, am înțeles totuși că bolile psihiatrice sunt determinate de anomalii genetice, și sunt în mare parte netratabile. De asta am ales o altă cale. Unde pot vedea rezultatul tratamentului, și trata de la început la sfârșit.

- Ce cărți iubite să citiți?

Diferite perioade – diferite cărți. Nu demult l-am citit pe Remarque. El scrie foarte interesant despre război. Dar astea sunt cărți grele. Eu iubesc să citesc puțin, dar să intru în esența cărții. Îmi plac și romanele care descriu ce simte omul în comunicarea cu alți oameni. Citesc mult despre dragoste, despre respingere ori atracție. Recomand și Roșu și Negru de Stendhal.

Până la urmă,
am decis să mai
încerc o dată
calea medicinii.

ANDREI MATVIEVSCHI (II)

Interviu cu Andrei Matvievschi - medic, membru al Sindicatului *Susținere*

- Ați regretat vreodată că ați devenit lucrător medical?

În fiecare profesie, sunt momente când omul obosește. Și își zice în gând: *gata, las, m-am săturat*. Dar asta e temporar, pentru că omul în medicină primește constant energie de undeva. Oboseala în medicină e cumva divină. Știi că ziua ta nu a trecut în van. Știi că ai ajutat pacienții, ei sunt mulțumiți. Prin această mulțumire, puterile unui medic se reîntorc dublu.

Mie îmi place profesia mea. Eu iubesc să fac bani, dar și să ajut oamenii. Prin medicină, pot să le fac pe ambele. Totodată, îmi place să mă dezvolt intelectual. Iubesc literatura, mult am citit înainte. De asta am intrat și la facultatea filologică de la Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți. În viața mea, toate aceste elemente (bani, mâncarea duhovnicească, alimentarea fizică) concurează între ele. Dar medicina mi le oferă pe toate.

- Ce ați schimba la sistemul medical din țara noastră?

Sistemul nostru, în general, nu e rău. Noi, ca medici, încercăm să ajutăm toți oamenii, și cu poliță și fără. Greutatea constă în supraîncărcarea personalului, fizic și mental, pentru că noi avem foarte puțini medici. De aici apare și concurența mai mare între personalul existent.

E o problemă și cu concursurile pentru funcții publice. La concursul pentru funcția de director al Spitalului Clinic Bălți, spre exemplu, dna Ala Condrea, care candida nu demult la funcția de director, a fost prinsă în flagrant luând mită. Straniu că a fost acceptată drept candidată la funcția de director. O altă problemă este că medicii noștri mai în vârstă nu prea vor să ajute tinerii medici să se integreze în sistem. Nu există continuitate de la o generație la alta. Asta nu există în cultura noastră. Dar, sunt încrezător că mergem înainte și că lucrurile vor deveni tot mai bune.

Prin mulțumirea
pacientului,
puterile unui
medic se
reîntorc dublu.

Finanțat de
Uniunea Europeană

CONTACTE

Asociația pentru
Drepturile Omului Lex
XXI

+373 797 07 420

adolex21@gmail.com
lex21.md